

NNRs agenda för EUs regelförbättringsarbete 2024-2029

Näringslivets Regelnämnd

Andrea Femrell, VD och ansvarig utgivare

Christina Fors, sakkunnig och rapportförfattare

Scantech Strategy Advisors, produktion och layout

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. NNRs rekommendationer	2
2.1 Säkra fullt åtagande från alla EUs institutioner gällande regelförbättring	2
2.2 Minska företagens regelbörda och håll regelkostnaderna till ett minimum	2
2.3 Säkerställ samråd och transparens för näringslivet	4
2.4 Stärk konsekvensanalyserna och Regulatory Scrutiny Boards (RSBs) mandat	6
2.5 Förbättra utvärderingar och uppföljningar av EU-regler	8
2.6 Framtidssäkra EU-regelverken och tillse effektiv implementering och tillämpning	10
2.7 Förbättra processen kring EUs följdlagstiftning	12

NNRs agenda för EUs regelförbättringsarbete 2024-2029

1. Inledning

Regelförbättring på EU-nivå är av stor vikt för europeiska företags konkurrenskraft och tillväxt.

Utformningen och tillämpningen av olika regelverk har genom globalisering och digitalisering fått en större betydelse eftersom i princip alla företag möter en tilltagande konkurrens från omvärlden.

En hög regelbörda till följd av ineffektiva och komplicerade regler påverkar företagens produktivitet och förmåga att konkurrera. Data visar också att överreglering betraktas av företagare som ett av de största hindren för tillväxt.¹

Under de senaste åren har vi sett en ökad takt i framtagandet av ny EU-lagstiftning bl a till följd av COVID-pandemin, kriget i Ukraina, teknisk utveckling och klimatomställning. Detta är förstås områden som EU behöver ta sig an, men som i frånvaro av ett samtidigt fokus på och diskussion om effekterna på konkurrenskraft och tillväxt, liksom avsaknad av ett ambitiöst arbete med att minska oproportionerliga regelkostnader för företag av befintliga regler, ofrånkomligt lett till att regelkostnaderna för europeiska företag ökat och fortsätter att öka i en situation av redan höga regelkostnader.

Situationen är nu sådan att de europeiska företagen upplever att de befinner sig i en situation med en större mängd regelkrav och regelkostnader i förhållande till sina konkurrenter i tredje land, något som riskerar att leda till en alltmer försämrad konkurrenssituation för europeiska företag och att företag väljer att investera utanför EU. Det är därför angeläget att sätta konkurrenskraften i fokus och att se till att EUs regelförbättringsarbete tar ett rejält kliv framåt.

Genom att skapa enklare, mer effektiva och tydligare regler kan vi främja företagens tillväxt och konkurrenskraft och bidra till Europas ekonomiska välfärd.

Näringslivets Regelnämnd (NNR) presenterar därför nedan några viktiga rekommendationer inom ett antal områden för att åstadkomma detta.

- » Säkra fullt åtagande från alla EUs institutioner gällande regelförbättring
- » Minska företagens regelbörda och håll regelkostnaderna till ett minimum
- » Säkerställ samråd och transparens för näringslivet
- » Stärk konsekvensanalyserna och Regulatory Scrutiny Boards (RSBs) mandat
- » Förbättra utvärderingar och uppföljningar av EU-regler
- » Framtidssäkra EU-regelverken och tillse effektiv implementering och tillämpning
- » Förbättra processen kring delegerade akter och annan följdlagstiftning

1 <https://www.pwc.com/gx/en/ceo-survey/2018/pwc-ceo-survey-report-2018.pdf>

2. NNRs rekommendationer

2.1 Säkra fullt åtagande från alla EUs institutioner gällande regelförbättring

Rekommendationer till kommissionen, rådet och parlamentet:

- » **Uppdatera det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning**
En grundläggande förutsättning för att åstadkomma effektiva regler är att samtliga institutioner tar fullt ansvar för och aktivt arbetar med regelförbättring och att det finns ett tydligt avtal med ett starkt åtagande att följa detta. Det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning som kommissionen, rådet och parlamentet kom överens om år 2016 har inte lett till ett större ansvarstagande eller arbete från parlamentet och rådet enligt de principer och verktyg som finns kring regelförbättring. Det är därför hög tid att avtalet uppdateras och att samtliga institutioner tar ett större ansvar för regelförbättring. Det handlar såväl om att göra konsekvensanalyser som att ta ansvar för att minska företagens regelbörda och begränsa införandet av nya regler och hålla regelkostnaderna till ett minimum givet det man vill uppnå.

Rekommendationer till kommissionen:

- » **Alla kommissionens generaldirektorat måste ta ansvar för och aktivt arbeta med regelförbättring. Åtaganden beträffande regelförbättring måste inkluderas i uppdraget för alla kommande nyckelkommissionärer**

2.2 Minska företagens regelbörda och håll regelkostnaderna till ett minimum

NNRs medlemsorganisationer signalerar att regelkostnaderna för företagen i EU fortsätter att öka och har kommit till en kritisk nivå. Detta gör investeringsmiljön mindre gynnsam för de europeiska företagen jämfört med deras globala konkurrenter. En minskning av regelbördan för företag är av stor betydelse för att europeiska företag ska bli konkurrenskraftiga i förhållande till konkurrenter i tredjeländer och för att öka produktiviteten. Frågor som i hög grad påverkar den europeiska ekonomin.

Mål för att minska regelkostnaderna utgör viktiga incitament för att åstadkomma förändring och för att säkerställa att de förenklingsåtgärder som införs faktiskt leder till minskade kostnader. Det är dock viktigt att arbetet med regelförbättring inte upphör när målen och arbetet med att mäta dem är klara, utan att det finns ett långsiktigt övergripande krav på effektivitet och att det finns processer för att säkerställa att det uppfylls.

Rekommendationer till kommissionen:

- » **Se till att målsättningen om att minska rapporteringskraven med 25 procent uppfylls**
Måste omfatta de rapporteringskrav som näringslivet upplever är bördosamma och har skickat in till kommissionen. Vi rekommenderar att ett register för rapporteringskrav upprättas.

- » **Fastställ ambitiösa minskningsmål och delmål för inte bara administrativa kostnader utan samtliga fullgörandekostnader på områden som betraktas som mest viktiga för näringslivet**

Bör ske i samråd med näringslivet. Målen bör vara nettomål och måste följas upp på ett transparent, konsekvent och effektivt sätt.

- » **Gör en in, en ut systemet mer transparent och inkludera inte bara administrativa kostnader utan alla fullgörandekostnader**

Kommissionen har infört kostnadsutjämningsystemet en in, en ut gällande administrativa kostnader vilket innebär att kommissionen för varje ny administrativ regelkostnad som man inför har åtagit sig att i möjligaste mån ta bort motsvarande administrativ regelkostnad inom samma område.

Då de administrativa kostnaderna endast utgör en mycket liten del av företagens regelkostnader bör en in, en ut ansatsen inkludera inte bara administrativa kostnader utan alla fullgörandekostnader.

Kommissionen måste se till att en in, en ut fungerar fullt ut. Det måste ställas krav på bättre och mer transparenta beräkningar och rapportering från kommissionen gällande en in, en ut i dess årliga bördoundersökning (Annual Burden Survey). NNRs erfarenhet är att då systemet är baserat på konsekvensanalyser tas endast filer och kostnader som identifierats i konsekvensanalyser med. Eftersom kommissionen inte har genomfört konsekvensanalys för vissa ärenden med betydande kostnader t ex gällande en del delegerade akter eller för grundrättsakter med hänvisning till brådska, eller för vissa filer inte tagit med alla betydande kostnader, har det inneburit att en in, en ut inte omfattat alla betydande kostnader som förts in vilket är en stor brist som behöver åtgärdas.

- » **Håll införandet av nya regler så lågt som möjligt**

När nya EU-regler diskuteras är det av särskild betydelse att grundligt ifrågasätta om reglering verkligen är nödvändig eller om det finns andra alternativ som kan leda till att syftet uppnås till en lägre kostnad. Alternativ måste användas i högre utsträckning.

Tillämpa "endast en gång-principen" (once-only principle) där det är möjligt och identifiera, undvik eller ta bort potentiella dubbelregleringar.

- » **Ta hänsyn till den kumulativa regelbördan vid övervägande av nya regler**

Kommissionen har aviserat att den avser att utveckla en metod för beräkning av den kumulativa (samlade) regelbördan. Vi förutsätter att detta arbete fullföljs.

- » **Säkerställ reglers effektivitet**

Gör en årlig nettosammanställning av de totala kostnaderna kontra nyttan av regleringar.

För att uppnå mer effektiva och mindre kostsamma regler krävs att nyttan av reglerna vägs mot de kostnader de medför, vilket också bör vara vägledande i det löpande arbetet med regelförbättring och att minska regelkostnaderna. För att detta ska vara möjligt behöver kostnads- och nyttoberäkningar av regelförslag göras i större utsträckning än idag. Det måste också klargöras hur kostnader och nyttor har beräknats.

» **Förstärk Fit for Future-plattformens mandat**

Förstärkningar av kommissionens rådgivande organ kring regelförenkling, Fit for Future-plattformen, behöver genomföras genom att t ex gå från nuvarande uppifrån-och-nedperspektiv där plattformens arbete i stor utsträckning styrs av kommissionens arbetsprogram till ett nedifrån-och-upp-upplägg där plattformens arbete i mycket större utsträckning kan utgå från de områden och förenklingsförslag som kommer in via Have your Say: Simplify! eller plattformens medlemmar.

NNR rekommenderar också att en översyn görs av de avgränsningar som idag gäller för plattformens arbete för att t ex möjliggöra diskussion också av hur förenkling kan ske av filer som införts de senaste två åren. Detta inte minst i ljuset av att en stor mängd regler införts på kort tid de senaste åren.

NNRs erfarenheter är att kommissionens sekretariat till plattformen gör ett omfattande bakgrundsarbete för att stödja plattformen i dess arbete. Sekretariatet tenderar dock att göra alltför snäva tolkningar av de avgränsningar som finns för plattformen. Kommissionens roll i att uttolka avgränsningarna bör därför ses över. Utöver ovanstående måste Fit for Future-plattformens expertis kring regelförbättring bättre nyttjas av kommissionen så att plattformen konsulteras i arbetet med att utveckla regelförbättringsarbetet.

Rekommendationer till rådet och parlamentet:

- » **Ta ansvar för minskningsmålen inkl. systemet med en in, en ut och håll införandet av nya regler och regelkostnader till ett minimum**
- » **Beakta de kumulativa regelkostnaderna vid övervägande av eventuella väsentliga ändringar av kommissionens förslag och i trilog**
- » **Tillse att grundrättsakterna blir tillräckligt tydliga och att delegation av detaljer av politisk karaktär till kommissionen därmed kan undvikas**
- » **Ta ansvar för att implementering sker på ett likartat sätt i medlemsstaterna och att överimplementering som innebär hinder för den inre marknaden undviks**
Tillämpningen av EU-lagstiftningen måste också vara enhetlig. Befintliga ineffektiva genomföranden och tillämpningar måste adresseras och förenklas.

2.3 Säkerställ samråd och transparens för näringslivet

Samråd

Samråd med näringslivet ger viktig information om tillämpbarheten och de praktiska konsekvenserna av föreslagna lagar och bestämmelser, baserat på deras erfarenheter. Det kan också ge input på möjliga mer effektiva alternativa lösningar för det man vill uppnå samt är en viktig del i en demokratisk process.

Samråd med näringslivet bör ske på ett tidigt stadium och under hela EUs regelgivningsprocess. NNR stödjer OECDs rekommendation om att samråd med intressenter ska starta tidigt i policyutvecklingsprocessen när ett problem har identifierats och olika alternativa lösningar övervägs.²

NNRs erfarenheter är att kommissionen i vissa fall har underlåtit att genomföra offentligt samråd kring förslag med betydande konsekvenser för näringslivet. Detta gäller inte minst vid framtagande av EUs följdlagstiftning.³ Viktig information kring konsekvenserna av förslaget och möjliga mer effektiva alternativa lösningar har därmed inte beaktats. Det är också så att den input som kommissionen fått genom öppna eller riktade samråd inte alltid redovisas på ett transparent sätt utan tenderar att användas för att underbygga det på förvalda politiska alternativet. Brister har också noterats när det gäller lämnad tidsperiod för samråd och utformning av enkäter.

Rekommendationer till kommissionen, rådet, parlamentet och europeiska myndigheter:

- » **Basera underlag för beslut på all tillgänglig fakta inklusive input från intressenter**
Samråd är ett viktigt verktyg för att få input om konsekvenserna av ett förslag. Det bör klargöras att en målsättning med samrådsprocessen också är att diskutera problemet och identifiera ytterligare policyalternativ som kanske inte varit tydliga för beslutsfattarna. Diskussionen och utformningen av alternativ bör också inkludera de alternativ som lyfts eller föredras av relevanta intressentgrupper och sannolikt kommer att dyka upp i lagstiftarnas politiska diskussioner.⁴

Samrådet bör ske på ett transparent och öppet sätt. Kommissionen och andra institutioner behöver fortsätta att utveckla hur olika intressenter ska konsulteras och hur återkoppling kan ske kring hur input beaktats. Samtidigt behöver kommissionen se till att dess riktlinjer för samråd används på ett enhetligt och korrekt sätt.

Rekommendationer till kommissionen:

- » **Förbättra utformningen av enkäterna som används i samråd**
Utformningen av samråden ska stödja faktainsamling för konsekvensanalyser. Enkäterna för samråd bör inte vara för långa, men bör tillåta öppna svar och kommentarer. Styrande frågor ska undvikas och samrådsformulär ska tillhandahållas i ett redigerbart format. Frågorna bör vara enkla och tydliga. Det ska också alltid vara möjligt att besvara alla frågor i enkäten oavsett vilken intressentgrupp man tillhör.
- » **Ge tillräcklig med tid för samråd och genomför inte samråd under semesterperioder**
- » **Utvidga Regulatory Scrutiny Boards⁵ mandat till att också närmare granska hur kommissionens samråd utförs**

2 <https://www.oecd.org/publications/better-regulation-practices-across-the-european-union-2022-6e4b095d-en.htm>

3 [Intressenters deltagande i EU-kommissionens följdlagstiftning | Centrum för europaforskning \(lu.se\)](#)

4 [rsb_report_2021_en.pdf \(europa.eu\)](#)

5 Officiell svensk översättning av Regulatory Scrutiny Board är Nämnden för lagstiftningskontroll.

- » **Möjlighet till samråd bör ges också på utkast till text till direktiv eller förordning och tillhörande konsekvensanalys före kommissionens beslut**

Transparens

Transparens är en förutsättning för insyn, delaktighet och inflytande och därmed en viktig del för att tillse ett demokratiskt EU och för att åstadkomma ändamålsenliga och kostnadseffektiva regler.

Rekommendationer till kommissionen, rådet, och parlamentet:

- » **Öka insynen i trilogerna**
Insynen i trilogerna, förhandlingen mellan kommissionen, parlamentet och rådet, behöver förstärkas då den är mycket begränsad. Exempelvis bör mötesdatum och agenda för trilogerna och förhandlingspositioner som etablerats för individuella förhandlingsrundor göras publika på ett för allmänheten lättillgängligt sätt. I denna del hänvisas till BusinessEuropes positionspapper om transparens i trilogerna.⁶

Rekommendationer till kommissionen:

- » **Förbättra transparensen kring riktade samråd**
Ökad transparens behövs kring vilka kriterier som används för urval av deltagare i ett riktat samråd. Ytterligare transparens behövs också åstadkommas på kommissionens webbplats kring vilka riktade samråd som planeras och när.

2.4 Stärk konsekvensanalyserna och Regulatory Scrutiny Boards (RSBs) mandat

Konsekvensanalyser

Beslut om regler måste vara faktabaserade. Konsekvensanalyser ger beslutsfattare avgörande underlag för om och hur de ska reglera för att uppnå offentliga politiska mål på mest effektiva sätt.

Under de senaste åren har vi erfarit att förslag med betydande konsekvenser lagts fram av kommissionen utan konsekvensanalyser, t ex Net Zero Industry Act (NZIA) och Forced Labour Ban. Mycket få konsekvensanalyser har genomförts av förslag till delegerade akter trots att flertalet av dessa av näringslivet ansetts medföra betydande konsekvenser. Detta innebär att förslag lagts fram utan kännedom om konsekvenserna som förslaget kan innebära eller om mindre ingripande och mer effektiva alternativ för det man vill uppnå varit möjliga.⁷

Rekommendationer till kommissionen, rådet, parlamentet och europeiska myndigheter:

- » **Konsekvensanalyser av hög kvalitet måste genomföras för alla regelförslag som kan få betydande konsekvenser i alla delar av regelgivningsprocessen och av alla EU-institutioner, inkl. för EUs följdlagstiftning (delegerade- och genomförandeakter)**

6 [Transparency of trilogues – a BusinessEurope strategy paper | BusinessEurope](#)

7 NNR avser med konsekvensanalys inte det tjänstemannadokument som ska upprättas senast tre månader efter ett förslag presenterats av kommissionen i de fall ingen konsekvensanalys gjorts av förslaget.

Rekommendationer till kommissionen:

- » **Följ riktlinjerna och verktygen för regelförbättring och genomför konsekvensanalyser av hög kvalitet för alla förslag till regler som kan få betydande konsekvenser**
Konkurrenskraftscheck, effekter på innovationer och SME-test är analyser som ska ingå i konsekvensanalyserna. Förstärkningar aviserades av kommissionen kring bl a konkurrenskraftscheck men näringslivets erfarenheter är att detta ännu inte fått genomslag och att ytterligare förbättringar måste krävas av kommissionen i denna del.
- » **Genomför konsekvensanalyser också för alla delegerade- och genomförandeakter som kan få betydande effekter⁸**
- » **Utarbeta tydliga kriterier för vad som utgör betydande effekter och tillse öppenhet när det gäller kommissionens bedömning av betydande effekter**
- » **Genomför alltid konsekvensanalyser såvida det inte kan intygas att förslaget inte kommer att medföra betydande effekter för företagen eller är mycket brådskande**
Bedömningen måste publiceras offentligt och bör kunna utmanas av intressenter.

Rekommendationer till parlamentet och rådet:

- » **Ställ krav på konsekvensanalys av kommissionen för att förslag ska kunna börja förhandlas**
- » **Ta ansvar och gör konsekvensanalyser av förslag till väsentliga ändringar av kommissionens förslag**
Vad som utgör väsentlig ändring (substantial amendment) behöver också definieras. Konkurrenskraftscheck, innovation stresstest och SME-tester av hög kvalitet.

Rekommendationer till kommissionen, rådet, parlamentet och europeiska myndigheter:

- » **Säkerställ tillräckligt med resurser och kompetens för att genomföra konsekvensanalyser av hög kvalitet**

Granskning

Regulatory Scrutiny Boards (RSBs) granskning är viktig för att kommissionens konsekvensanalyser ska kunna hålla en hög kvalitet och ytterligare förstärkas. Nämnden granskar och yttrar sig över alla kommissionens utkast till konsekvensanalyser, kontroller av ändamålsenligheten och större utvärderingar av gällande lagstiftning. Nämnden ger också kommissionens generalsekretariat råd om politik för bättre lagstiftning.⁹

⁸ <https://nnr.se/wp-content/uploads/NNRs-rekommendationer-delegerade-akter.pdf>

⁹ Nämnden för lagstiftningskontroll – Europeiska kommissionen (europa.eu)

Rekommendationer till kommissionen, rådet och parlamentet:

» **Tillse fortsatt starkt stöd för RSB**

Nämndens granskning är viktig för att kommissionens konsekvensanalyser ska kunna hålla en hög kvalitet och ytterligare förstärkas. Det är därför av vikt att nämnden även fortsatt stöds av samtliga institutioner.

Rekommendationer till kommissionen:

» **Förstärk RSBs mandat ytterligare**

RSB bör ha möjlighet att granska och kommentera fall där kommissionen väljer att inte göra någon konsekvensanalys.

Nämnden bör även ha mandat att närmare granska kommissionens samråd med intressenter. För att minska risken för politiskt inflytande behöver det övervägas hur RSBs oberoende ytterligare kan förstärkas. T ex skulle antalet externa ledamöter/expertyper utan anknytning till kommissionen kunna öka eller rådet ges ett eget sekretariat.

Grönt ljus från RSB bör utgöra huvudregel för att förslag ska kunna gå vidare och antas av kommissionen. Vid nedslag från RSB även vid en andra granskning av RSB bör kommissionen komplettera enligt RSBs synpunkter och återsända konsekvensanalysen till RSB. Det är bättre att RSB får granska konsekvensanalysen ytterligare en gång än att beslut fattas om ett förslag utifrån en bristfällig konsekvensanalys.

För att möjliggöra synpunkter på kommissionens beräkningar avseende kostnaderna för näringslivet av ett förslag bör RSB:s yttrande och den konsekvensanalys som den berör offentliggöras direkt efter att RSB antagit yttrandet.

2.5 Förbättra utvärderingar och uppföljningar av EU-regler

Utvärdering

Utvärderingar är viktiga för att se till att regler är effektiva och uppfyller de mål som de är tänkta att uppfylla till så låga kostnader som möjligt för samhället. Utvärderingar hjälper också till att avgöra vad som fungerar bra och vad som kan förbättras.

Kommissionen genomför utvärderingar av enskilda regler som en del av sin REFIT-agenda och mer omfattande sk fitnesschecks på vissa policyområden. Fit for Future-plattformen möjliggör också diskussion och råd kring förslag till förenklingar av befintlig EU-lagstiftning. Det är positivt att ett system för utvärdering finns och att kommissionens större utvärderingar sedan år 2016 granskas av Regulatory Scrutiny Board. Granskningen omfattar både större fristående utvärderingar och de som utgör bilaga till konsekvensanalyser (sk back-to-back utvärderingar) och därmed granskas som en del av den tillhörande konsekvensanalysen.

En djupare granskning av RSB av kommissionens utvärderingar för några år sedan har visat att det finns ett stort utrymme för förbättring avseende kommissionens utvärderingar, framförallt i vissa delar.¹⁰

Även om rådet i senare årsrapport kunnat konstatera vissa förbättringar i kvaliteten på de utvärderingar man granskat så noterar det samtidigt att det med tanke på det lilla urvalet av utvärderingar som omfattats av rådets granskning inte går att göra någon korrekt trenduppskattning.

Rådet konstaterar också att det kommer att krävas avsevärda ytterligare ansträngningar och investeringar att göra framsteg mot att gå från ett övergripande "acceptabelt" betyg till ett övergripande bra genomsnittligt betyg. Rådet finner vidare att det finns utrymme för ytterligare förbättring av kvaliteten och användningen av back-to back utvärderingar.¹¹ NNR uppmanar till ytterligare åtgärder för förbättring avseende arbetet med utvärderingar.

Rekommendationer till kommissionen:

» **Förbättra utformning och metod för utvärderingar**

Enligt RSB utgör de huvudsakliga bristerna när det gäller kommissionens utvärderingar bl a utformning och metod för utvärderingarna, vilket får effekt på möjligheterna till en "riktig" utvärdering av effektiviteten av åtgärden. RSB har återkommande rapporterat om att de svagaste delarna är effektivitetsanalysen och användbarheten av slutsatserna för framtida åtgärder.

» **Tydliggör frågor om utvärdering redan i konsekvensanalysen och använd utvärderingar som utgångspunkt vid problemdefinitioner**

RSB har pekat på att frågor kring framtida utvärdering måste tydliggöras redan i konsekvensanalysen. Enligt Europeiska revisionsrättens undersökning av utvärderingar av EU-lagstiftning används inte heller alltid utvärderingar av kommissionen när de gör konsekvensanalyser.¹²

» **Utvärderingar/uppföljningar ska genomföras på ett transparent och oberoende sätt**

Det är viktigt att eventuella svagheter i de fakta som presenteras och de slutsatser som baseras på dessa rapporteras på ett transparent sätt. Ökad transparens krävs även i uppdrag som rör uppföljningar/utvärderingar.

Framförallt måste eventuella svagheter i den fakta som presenteras och de slutsatser som dras utifrån denna redovisas på ett korrekt och transparent sätt. När det gäller call for evidence¹³ för fitnesschecks bör exempelvis valet av lagstiftning som inkluderas tydligare förklaras och motiveras. Det bör också tydligt anges vilka olika samrådskanaler som man förutser, särskilt i förhållande till de olika studier som tas fram av externa konsulter på uppdrag av kommissionen. RSB adresserar i sin årsrapport 2019¹⁴ också frågan kring bristande transparens om svagheter som kan finnas i fakta som presenteras samt de slutsatser som dras.

10 [Regulatory Scrutiny Board – Annual Report 2019 – European Commission \(europa.eu\)](#)

11 [Regulatory Scrutiny Board – Annual Report 2022 – European Commission \(europa.eu\)](#)

12 [Ex-post review of EU legislation: a well-established system, but incomplete \(europa.eu\)](#)

13 https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law_en

14 Ibid.

RSB uppmärksammar vidare problemet med resurser för utvärdering och att samma team används för själva initiativet som för utformning och hantering av utvärderingen av detta. NNR finner att en risk med detta är att det saknas incitament för kommissionens enheter att göra högkvalitativa utvärderingar med ärlig utvärdering av fördelar respektive nackdelar med ett initiativ.

Uppföljning

Uppföljning fyller en viktig funktion för att säkerställa att lagstiftningen efter en viss tidsperiod är ändamålsenlig och effektiv.

I det interinstitutionella avtalet mellan parlamentet, rådet och kommissionen för bättre lagstiftning anges att de tre institutionerna är överens om att systematiskt överväga användning av uppföljningsklausuler i lagstiftningen.

Rekommendationer till kommissionen, rådet och parlamentet:

- » **Vidareutveckla de uppföljningsklausuler som anges i slutet av lagstiftningsförslagen så att större enhetlighet kan uppnås**

Texter i uppföljningsklausulerna måste i regel anpassas utifrån vilket regelverk det handlar om, men större enhetlighet kan uppnås när det gäller användningen av definitioner, metoder etc.

2.6 Framtidssäkra EU-regelverken och tillse effektiv implementering och tillämpning

Ett framtidssäkert regelverk

Rekommendationer till kommissionen, rådet och parlamentet:

- » **Utveckla EU-regler som är flexibla och neutrala i sin utformning**

EU-regler måste vara flexibla och teknikneutrala i sin utformning. Det måste också tillse att både nya och befintliga EU-regler lämnar utrymme för såväl tekniska innovationer som nya affärsmodeller, t ex genom sk innovation stresstests. Vid övervägande av ny reglering måste en noggrann analys göras av om den verkligen är nödvändig. Olika alternativa lösningar för att lösa ett problem behöver också analyseras och övervägas. Överlappningar med eventuella andra regelverk måste identifieras och undvikas. Utrymme måste också lämnas för sk reglerade sandlådor och experimentklausuler.

Effektiv implementering och tillämpning av EU-lagstiftning

En fråga som lyfts av NNRs medlemmar och näringslivet i stort är överimplementering. Detta eftersom överimplementering kan leda till stora kostnader och utgöra hinder för affärer på den inre marknaden och för tillväxt. Det gör det också svårt för företagen att ta reda på hur regler genomförts och tillämpas i varje medlemsstat.

Vid övervägande av nya eller ändrade gemensamma EU-regler måste medlemsstaterna och kommissionen tillsammans säkerställa att dessa är ändamålsenliga och kostnadseffektiva och kan genomföras i nationell lagstiftning på ett kostnadseffektivt sätt som stödjer den inre marknaden.

EU-direktiv bör också genomföras på ett sätt som inte splittrar den inre marknaden, hindrar konkurrenskraft eller skapar onödiga kostnader och bördor. Det måste också tillse att tillämpning av EU-förordningar sker på ett enhetligt och effektivt sätt. Det är medlemsstaternas rätt att bedöma hur EU-direktiv ska genomföras i den enskilda medlemsstaten, vilket i sin tur ställer krav på att medlemsstaterna är transparenta i hur de gör detta. I NNRs (och Regelrådets) rapport om gold-plating¹⁵ betonas behovet av transparens genom en offentligt tillgänglig beskrivning av eventuell överimplementering innehållande såväl en beskrivning av överimplementeringen (i förhållande till miniminivån i EU-direktivet) samt en motivering till varför denna bedöms nödvändig och en redogörelse av konsekvenserna av detta för samhället inkl näringslivet.

Rekommendationer till kommissionen och medlemsstaterna:

» Tydliggör överimplementering och redogör för konsekvenserna

Kommissionen bör utveckla en tydlig vägledning kring implementering av EU-direktiv i medlemsstaterna. Ett sådant arbete bör ske i samarbete med näringslivet. Baserat på denna bör krav ställas på att medlemsstaterna, på ett offentligt tillgängligt sätt rapporterar om sitt genomförande och eventuell överimplementering till kommissionen samt beskriver konsekvenserna av detta. Detta bl a för att synliggöra om en medlemsstats genomförande av ett EU-direktiv kan komma att leda till en fragmentering av den inre marknaden med hinder för konkurrenskraften och ökade kostnader för företag som följd. REFIT Platform antog i denna del en rekommendation om transparent genomförande den 14 mars 2019.¹⁶

Rekommendationer till kommissionen:

» Ange tydliga kriterier för överimplementering

Kommissionens vägledning (och rapportering) bör definiera olika kriterier¹⁷ för när miniminivån i direktivet överskrids. Dessa bör bl a vara när:

- Nationella regelkrav läggs till utöver det som krävs i direktivet
- Området för reglernas tillämpning utvidgas
- Möjligheter till undantag utnyttjas inte eller utnyttjas bara delvis när detta kan leda till hinder på den inre marknaden
- Nationella regelkrav som är mer omfattande än vad som krävs av det aktuella direktivet behålls
- Kraven i ett direktiv genomförs tidigare än det datum direktivet kräver
- Strängare sanktioner eller andra efterlevnadsmekanismer används än vad som är nödvändigt för att genomföra lagstiftningen på ett korrekt sätt

15 https://nnr.se/wp-content/uploads/gold-plating_regelradet_nnr.pdf

16 https://ec.europa.eu/info/files/refit-platform-recommendations-horizontal-issues-xxii9a-transparent-transposition_en

17 Kriterierna motsvarar de kriterier för gold-plating (överimplementering) som tagits fram av NNR tillsammans med det svenska Regelrådet och som också sammanfattats i NNRs rapport Stärkt konkurrenskraft genom ett effektivare genomförande och tillämpning av EU-lagstiftning.

<https://nnr.se/wp-content/uploads/Starkt-konkurrenskraft-genom-ett-effektivare-genomforande-och-tillampning-av-EU-lagstiftning.pdf>

Dessa överensstämmar också i stort med de kriterier som organisationen BusinessEurope tagit fram.

<https://www.besnesseurope.eu/sites/buseur/files/media/imported/2013-00641-E.pdf>,

<https://www.besnesseurope.eu/publications/transparent-transposition-besnesseurope-strategy-paper>

» **Anordna transposition workshops (implementerings workshops)**

För att undvika hinder på den inre marknaden och för att kunna utbyta erfarenheter kring effektiv implementering bör workshops arrangeras kring kommande implementering. NNR rekommenderar att kommissionen tar initiativ till detta och bjuder in medlemsstaterna.

Rekommendationer till rådet och parlamentet:

» **Säkerställ realistiska tider för implementering, inte minst där regelgivningsprocessen omfattar olika institutionella nivåer**

Realistiska implementeringstider är en nyckelfaktor för att åstadkomma ett effektivt och rättssäkert genomförande. För korta implementeringstider leder till betungande och höga kostnader för berörda företag som följd. Denna fråga kan vara särskilt problematisk på det finansiella området där övergripande krav och tidpunkten för ikraftträdande sätts i ramlagstiftningen medan de tekniska detaljerna m m fastställs senare på olika underliggande institutionella nivåer.

2.7 Förbättra processen kring EUs följdlagstiftning

Rekommendationer till kommissionen, rådet och parlamentet:

» **Förbättra processen kring delegerade akter**

Utöver att konsekvensanalyser måste genomföras för alla delegerade- och genomförande-akter som kan få betydande konsekvenser, måste delegering av frågor av politisk karaktär undvikas.

En förbättrad analys krävs av parlamentet och rådet för att undvika detta. Bättre avgränsning måste också göras i de grundläggande rättsakterna av omfattningen av och villkoren för delegation till kommissionen att ta fram delegerade akter och annan följdlagstiftning.

Rådet och parlamentet måste också se till att implementeringstiderna blir realistiska när delegerade akter (och annan följdlagstiftning) ska tas fram efter antagandet av en grundläggande rättsakt.

Rådet bör också kontrollera att det förslag på delegerad eller genomförandeakt som antas av kommissionen är i enlighet med kommissionens befogenheter. Kommissionen måste också själva kontrollera att man inte går utöver dessa befogenheter.

Rekommendationer till kommissionen:

» **Förbättra insynen och delaktigheten för intressenter i framtagandet av delegerade akter**

Ytterligare insyn och möjlighet måste ges för intressenter att delta i och ge feedback på tidiga utkast till texter till delegerade akter eller europeiska myndigheters tekniska standarder (eller rekommendationer/riktlinjer).

Förläng samrådsperioden på fyra veckor när det gäller förslag till delegerade akter för att ge intressenter, inklusive företagsorganisationer och företag, tillräckligt med tid för att samråda med olika delar av organisationen, utföra analyser och beräkningar och formulera ett svar på de föreslagna delegerade akterna.

» **Skapa enhetliga ramar och kriterier för hur expertgrupperna ska fungera**

Detta i syfte att öka transparensen kring dessa och förbättra möjligheterna för representanter för berört näringsliv att delta i kommissionens expertgrupper och riktade samråd vad gäller delegerade akter och annan följdlagstiftning. Kommissionen måste tillse en god balans och representativitet av olika intressen i sina samråd och expertgrupper.

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd (NNR) är det samlade näringslivets företrädare i regelförbättringsfrågor. Vår uppgift är att förespråka och verka för effektivare och mindre kostsamma regelverk, sänkta regelkostnader samt relevant uppgiftslämnande och en minskad uppgiftslämnarbörd för företag.

NNR samordnar och koordinerar näringslivets regelförbättringsarbete på nationell, europeisk och internationell nivå. NNR tar initiativ till dialoger med riksdag, regering, myndigheter och kommunföreträdare liksom med företrädare på EU-nivå och bedriver utvecklingsprojekt för effektivare regler och en effektiv regeltillämpning. Detta fokuserade verksamhetsområde gör att NNR är unik bland näringslivsorganisationer i Europa.

NNR bildades år 1982 och är en oberoende, politiskt obunden ideell förening helt finansierad av sina medlemmar. Bland medlemmarna finns 26 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund som tillsammans representerar ca 300 000 företag. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnds medlemmar 2024

Almega | Drivkraft Sverige | Fastighetsägarna Sverige | Finansbolagens Förening | Fondbolagens Förening | Företagarna | IKEM, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige | Kontakta | KTF – Kemisk Tekniska Företagen | Lantbrukarnas Riksförbund | Livsmedelsföretagen | Privattandläkarna | SBMI – Sveriges bergmaterialindustri | Småföretagarnas Riksförbund | Stockholms Handelskammare | SVCA | Svensk Dagligvaruhandel | Svensk Handel | Svensk Industriförening | Svensk Värdepappersmarknad | Svenska Bankföreningen | Svenskt Näringsliv | Teknikföretagen | TMF – Trä- och Möbelföretagen | Transportföretagen | Visita